

Peapiiskop pühitses Maarja kiriku torni

Neljapäeval, 29. veebruaril pühitses peapiiskop Urmas Viilma Tartu Maarja kiriku torni.

Kaasa teenisid praost Kristjan Luhamets, õpetaja Timo Švedko ja diakon Urmas Saupõld. Pidulikul sündmusel oli kohal president Alar Karis, kes allkirjastas Maaülikooli rektorina 28. detsembril 2005. a. ühiste kavatsuste protokoll, mis sõlmiti Eesti Maaülikooli ja Tartu linna vahel. Maaülikool ja linn väljendasid soovi pühakoda õigusjärgsele omanikule tagastada.

Pärast torni pühitsemist tervitasid kokkutulnuid linnapea Urmas Klaas, suurannetaja Janek Veeberi esindaja Mikk Kullamaa, torni taastanud ettevõtte Bauvärk esindaja Tõnu Timma ja laulja Tõnis Mägi. Koraale saatis Väägvere puhkpilliorkester.

Kõigile kohalolijatele pakuti kohvi ja pirukat ning kabelis järgnes mündi esitus ja tänukirjade üleandmine. Kirikufondi ja Eesti Mündiäri koostöös on valminud Tartu Maarja kiriku

pildiga kuldmünt. Kabelis laulis ansambel "Stella Caeli" ja kitarripala esitas 14-aastane Doris Valk, kes oli 20. juunil 2010. a. esimene tagastatud Maarja kirikus ristitud laps.

Alates 1961. aastast võimlana kasutatud Maarja kirik oli amortiseerunud ning vajanuks suurt investeeringut, et võimlana jätkata. Selle asemel aga alustati 2008. a. kevadel maaülikooli uue võimla ehitust ning sama aasta 13. oktoobril andis maaülikool kiriku lagunenu hoone üle Tartu linnale. Aastal 2009 tagastas linn pühakoja Tartu Maarja kogudusele, kes asus kohe ettevalmistusi tegema kiriku taastamiseks.

Taastatud tornis on kantseleiruumid, kabel ja tegevusruum. Kuna kogudus hakkas kabelis jumalateenistusi pidama juba enne torni pühitsemist, palus peapiiskop, et kohalik praost pühitseks kohe ära sealse kabeli ja altari. Seda praost Kristjan Luhamets ka tegi 11. veebruaril.

Kirikunoored kohtusid Põltsamaal

2. – 4. veebruarini olid Põltsamaal taas Kirikunoorte Talvepäevad. Ülevaate annab Jakob Luhamets:

"Päevad olid väga sisukad – toimus Emmause missa, tegime sporti ja võistlesime sõbralikult üksteisega, kuulasime seminari ja hausbandi, toimus isegi burksiõhtu ja nerfilahing. Seltskond oli üle-eestiline, väga hooliv ja abivalmis, leidsin isegi mõne uue sõbra. Mõlemad õhtud olid täis üllatusi. Vabal laval oli kuulda kõike Soome räpist keskaegse kitarrimuusikani ja vahel lendas õhtu juba ühe hetkega järgmisesse päeva. Külaskäis bänd „Püha Müristus“, kes pani Põltsamaa kiriku omajagu väri-sema, kuid ei puudunud ka vaikne aeg mõtisklemiseks palvetoas. Talvepäevade lõpuks valmisid naljafilmid tulnukate külaskäigust ja ühest kummitusest. Päevad olid ülivahvad, lähen sinna kindlasti ka järgmisel aastal."

Tartu Pauluse ja Vändra loositi eest- palvekogudusteks

Käesoleval aastal hoiame oma palves Vändra kogudust. Nelipüha laupäeval, 18. mail on rännuhuvilised oodatud väljasõidule Pärnumaale. Palvuse peame siis Vändra kirikus.

Möödunud aastal ristiti Vändra koguduses 4, leeritati 8 ja maeti 8 inimest. Laulatusi ei olnud. Liikmeannetuse tegi 65 inimest. Igal pühapäeval tuleb kokku paarkümmend inimest. Lisaks tegutsevad piiblring ja laulukoor. Katkenud on laste- ja noortetöö, mida taas käivitada loodetakse. Kogudust teenib õpetaja Ants Kivilo.

Pooleteise sajandi eest tõlkis Vändra köster Johann Voldemar Jannsen üle tuhande kirikulaulu ning avaldas need sarjas „Sioni-Laulo-Kannel“.

Mika Tuovinen: heal misjonäril

Misjoniorganisatsiooni *Mission Europe* tegevjuht Mika Tuovinen saab 24. märtsil 57-aastaseks. Tartlastele on ta tuttav 20 aasta tagusest ajast, mil ta oli diakonina ametis Tartu Pauluse koguduses.

Milline oli sinu lapsepõlvkodu ja milline on sinu perekond täna?

Olen kuuest lapsest noorim. Elasime Jyväskylä piirkonnas, kus oli palju teisi lapsi. Seega oli minu ümber alati palju inimesi. Lapsepõlvkodusse tõi muret isa ja ema abielulahutus, mis tähendas lasterikkale perele vaesust. Mul on siiski head mälestused lapsepõlvest. Abiellusin 23-aastaselt Annega. Saime kaks tütart, kes on nüüd juba täiskasvanud. Elame kahekesi Riihimäki lähedal Ryttylä külas.

Kas sa said kristliku usu juba kodust kaasa?

Kristlik usk on mingil moel mu elus alati kaasas olnud. Ema oli usklik, kuigi ta sellest eriti ei rääkinud. Ta palvetas küll oma laste eest. Koolis olid mul kristlasest õpetajaid ja tol ajal olid koolis ka hommikupalvused. Kohustuslik usuõpetus on Soome koolides praegugi.

Üks mu õdedest sai kristlaseks, kui ma olin 13-aastane. Ta viis mind suurele kristlikule üritusele. Seal oli tuhandeid inimesi. Kõneldi usust ja Jeesusest. Esimest korda kuulsin ka selget kutset tulla Jeesuse juurde. Kui tol õhtul paluti inimesi eestpalvele, tahtsin ma minna. Sellest hetkest sai mu usust teadlik usk. Olin otsustanud, et tahan järgida Jeesust.

Sul tekkis juba varakult soov teha misjonitööd. Kuidas see kutsumus tuli?

Pärast teadlikku Jeesusega kohtumist sain aru, et mu elukutse on kuidagi seotud evangeeliumi kuulutamise ja lugemisega. Veel ma ei teadnud, kuidas. Lugesin palju raamatuid ja eriti meeldisid mulle misjonäride elulood. 16-aastaselt sain aru, et misjonitöö on minu elukutse.

Sain aru järgmistest tõsiasjadest. Maailmas on kaks miljardit inimest, kellel pole praegu võimalust kuulda seda evangeeliumi, mida mina aina kuulen. Jumal on tulnud ühe korra

maailma, see toimus Jeesuses. Jeesus tuli päästjaks ja on ainus tee Jumala juurde. Et inimene õpiks tundma Jeesuses olevat päästet, tuleb tal kuulda temast. Kuidas ta kuuleb? Evangeelium Jeesusest ei ole automaatselt olemas maailma külades ja linnades, vaid see tuleb sinna mingil moel toimetada. Ma ütlesin Jumalale: „Siin ma olen! Kui sa vajad töömeest, ma olen valmis.“ Minu südamel olid – ja on ikka veel – moslemid, kellel pole võimalik Jeesusest kuulda. Teine piirkond mu südamel oli Euroopa, mis vajab "taasevangeliseerimist". Õppisin teoloogiat, töötasin noortega, palvetasin ja ootas, kuhu Jumal mind juhatab.

1995. aastal tulid sa Eestisse. Kuidas see juhtus?

Pärast õpinguid olin ma ühe kuu Iisraelis arheoloogistel väljakaevamistel. Sellest saab suvel 31 aastat. Kohtusin seal eestlasest kirikuõpetajaga. Kui Joel Luhamets kuulis, et olen koos abikaasaga misjonitööle minemas, kutsus ta meid oma kogudusse Põltsamaale, kus töötasime aastatel 1995 – 1998. Hiljem kutsus ta meid ka Tartu Pauluse kogudusse, kus töötasime aastatel 1999 – 2004.

Olime Eestis veel 2008 – 2010. Tookord elasime Tallinnas ja töötasin EELK Misjonikeskuses.

Põltsamaale tulles olime Annega 27-aastased, tütreid olid 3-aastane ja pooleaastane. Põltsamaa oli hea koht keele ja kultuuri tundmaõppimiseks. Kogudus oli aktiivne, eriti mulle meeldis aktiivne pühapäevakoolitöö ja noortetöö. Tartu Pauluse kogudus oli minu jaoks vaimselt tähtsaim ja armsaim kogudus, kus olen töötanud. Viis aastat Tartus oli ilus aeg täis tegevust ja elu. Suvel saab 20 aastat sellest kui kolisime Tartust ära, aga paljud kohtumised ja sündmused on nagu need oleks juhtunud eile. Tihti meenutan jumalateenistusi, noortetöid, kogudusekooli ning sõpru ja tuttavaid. Hiljem olin veel Tallinnas, kus töötasin EELK Misjonikeskuse juhatajana. Eesti on ikka veel sügaval südames.

Sa tegid misjonitööd Saksamaal moslemite seas. Evangeeliumi kuulutamine moslemitele tundub olevat üsna ohtlik. Millised on sinu kogemused?

Üks minu soov oli teha pikalt tööd moslemite keskel. Tahtsime mitu korda minna nende keskele, aga

peab olema teeniv meelega

Jumal sulges ukseid. Aastatel 2005 – 2007 töötasime Saksamaal Mannheimis, kus meie Soome tööandja tegeles Türgist tulnud moslemitega. Sinna kolides mõtlesin, et see ongi mu töö järgmised aastakümned. Pidime sealt aga ära tulema ja otsustasime perega, et ei koli Soome vaid Eestisse.

Saksamaal on misjonitöö turvaline. Meie töö seisnes jumalateenistuste korraldamises ja kristliku kirjanduse levitamises. Aga kui minnakse riiki, kus islam on valdav usk, on oodata raskusi evangeeliumi avaliku kuulutamiseks. Paljudes kohtades võivad kogudused korraldada küll jumalateenistusi, aga kirikust väljapool kuulutustööd teha ei tohi. Kiriku uste lahtihoidmine moslemite jaoks ja inimestega tutvumine on esimesed sammud evangeeliumi kuulutamisel. Moslemite juures hämmastab mind alati nende külalislahkus. Muret teeb, et nende keskel on vähe evangeeliumi kuulutajaid.

Milline on hea misjonär?

Ta peab tundma vähemalt kolme asja. Esiteks peab ta tundma Kolmainset Jumal ja kristliku usu sisu. Teiseks peab ta tundma õppima neid inimesi ja seda kultuuri, mille keskel ta töötab. See võtab aega aastaid ja aastakümneid. Kolmandaks peab ta ära tundma enda ja oma kutsumuse.

Heal misjonäril peab olema teeniv meelega. Ta peab mõistma oma puudujääke ja ka vigu tehes jätkama oma tööd. Ta peab taluma pettumusi ja õppima jätkuvalt uut. Ma tunnen palju häid misjonäre, aga ainult ühte täiuslikku. Kui Jumal saatis Jeesuse maailma, ta saatis täiusliku töötegija!

Misjonitöö kõige olulisem osa on armastus Jumala ja inimeste vastu. Apostel Pauluse kirjutatud sõnad sobivad hästi ka misjonäride kohta: „Kui ma räägiksin inimeste ja inglite keeli, aga mul ei oleks armastust, siis ma oleksin kumisev vasknõu või kõlisev kuljus.“ (1Kr 13:1). Paulus jätkab: ta kõneleb prohvetiandest, Jumala saladuste teadmisest, suurest usust, hea tegemisest ja märtrisurmast, aga kogu aeg rõhutab ta, et ilma armastust need pole midagi.

Täna töötad sa organisatsioonis Mission Europe. Kuidas kõnetada evangeeliumiga tänapäeva lääne inimest nii, et nad jääks kuulama? Kuidas kõnetada noori? Kas Euroopal on lootust?

Mission Europe rajati soome evangelist Kalevi Lehtineni töö võimaldamiseks. Ta korraldas Nõukogude Liidus suuri evangeeliseid üritusi, näiteks "Missio Leningrad 1991", ja hiljem veel Leningradis, Volga ääres ja Uuralites. Lisaks korraldas ta sadu väiksemaid üritusi Venemaal, Eestis, Soomes ja paljudes teistes riikides. Tartus korraldasime temaga "Missio Tartu" 20 aastat tagasi mais 2004.

Meie meeskond teenib praegu põhiliselt Soome erinevaid kogudusi. Korraldame kuulutusüritusi ning koolitame selleks kristlasi.

Praegu Soome kogudused kahanevad, aga siin ja seal paljud inimesed leiavad tee usu juurde. Otsime praegu parimaid võimalusi Soome luterlikus kirikus evangeeliumi kuulutamiseks. Minu arvates on oluline selge sõnum, milles selgitatakse Kristuse ja usu vajalikkust ning kutsutakse julgesti tema järgijaks. Kristlastel on loodetavasti kontakte nendega, kes veel ei usu. Siis läheb tarvis julgust kutsuda neid koguduse osadusse ning oskust rääkida neile oma usust.

Soomes on evangeliseerimise suuromaks takistuseks kogudused ise. Paljudes kohtades on kadunud piibellik arusaam, et meie lähedal olevad inimesed on teel hukatusse, kui nad ei kuule ega võta vastu Jeesuses olevat päästet. Kui see ei puuduta meid, puudub meil armastus. Armastus leiab võimalused ja vahendid. Lisaks on paljude Soome kristlaste usuolu leige ja me ei koge Püha Vaimu täiust. Me palvetame, et Soome ärkaks otsima Jumalat, aga esmane tegelik vajadus on minu ja kristlaskonna oma ärkamine.

Oled Soome koguduste leerikoolides õpetanud, kuidas „tavalised kristlased“ võivad tuua inimesi Jeesuse juurde. Mida tuleks teha?

Tuleval suvel olen jälle kaks nädalat leerilaagris kolmekümne 15-aastase noorega. Lisaks usu põhitõdede õppi-

misele räägime misjonist ja evangeliseerimisest ning õpime mõningaid viise, kuidas oma usust kõnelda. Tuleb tunda usu sisu ja minna inimeste juurde ning seletada neile isikliku kogemuse alusel, miks ma usun ja mida ma usun. Ma arvan, et kirikute kuulutustöös ja koguduse kasvus on oluline „tavaliste kristlaste“ julgustamine Jumala teenijana toimimiseks.

Mis on sinu igapäevases usuelus kõige tähtsam? Kuidas leida jõudu ja püsida õigel teel, kui kristlaseks olemist on võrreldud mitte lühimaa, vaid pikamaajooksuga?

Minu usuelu igapäevased alused on Piibli lugemine ja palve. Teoloogiliselt on mulle tähtis piibellik arusaam jumalatu õigeksmõistmisest (Rm 4), mis tähendab, et ma saan Jumala lapses usu kaudu Kristusesse sellisena nagu olen. Kui mu pääsemine sõltuks minu saavutustest ja tegudest, oleks see äärmiselt ebatoimeline, aga kõik sõltub Kristusest ja tema tegudest. See täidab mu südant rõõmuga.

Praegu on kirikuaastas paastuaeg. Milline oleks sinu paastuaja sõnum Tartu Pauluse kogudusele?

Viis aastat Tartu Pauluse koguduses oli mulle hea aeg. Kogudus oli minu jaoks nagu kodu. Siia maani ei ole ma leidnud sarnast osadust. Mõtlen teile tihti. Vahel kuulen, et mõned sõbrad ja tuttavad on läinud juba igavikku. Tänu Jumalale, meil on Kristuses jälleõnnistamise lootus.

Hollandi kristlane Corrie ten Boom oli Teise maailmasõja ajal vangis Ravensbrücki koonduslaagris. Pärast sõda alustas ta 53-aastaselt kuulutustööd, mille sisuks oli Jumala andeksandmine. Ta oli aktiivne kuulutaja ja kirjanik veel 33 aastat. Kord küsiti tema käest: „Kuidas sina, vana naine, jaksad ikka veel joosta ja kuulutada?“ Corrie vastas: „Ma loodan, et kord taevas on keegi, kes tuleb ütleva mulle: aitäh, et kutsusid mind siia!“

Siin on meile elukutse ja eesmärk! Olge õnnistatud ja õnnistuseks!

Küsimusi esitas
MAREK ROOTS

Jumalateenistused

3. märts kell 10.
 10. märts kell 10.
 17. märts kell 10.
 24. märts kell 10 palmipuudepäha.
 25. märts kell 12 paastumaarjapäev.
 28. märts kell 16 Suur Neljapäev.
 29. märts kell 10 Suur Reede.
 31. märts kell 7 liturgiline teenistus.
 kell 10 **Ülestõusmispäha.**
 kell 12 laste ja perede
 jumalateenistus.
 1. aprill kell 18 teine ülestõusmispäha.

Ülekanded jumalateenistusest on Pereraadios, Youtubes ja Facebookis. Kirikus on avatud kaks **mängutuba**, kus on võimalik jumalateenistust jälgida ekraani ja kõlarite abil. Altarist vasakul seina ääres on uks ja teisel korrusel tuba kõige pisematele. Peegelpildis paremal on tuba, kus täiskasvanu jutustab lugu vastava pühapäeva teemal.

Pühapäevakool

Tunnid laupäeviti kell 11.00:

2–4 aastased (Eleri Luhamets)

5–6 aastased (Nelli Vassila
 ja Kaisa Kontkar)

I–II klass (Pirjo Roots ja Katrin Kull)

III–V klass (Anu Seppa ja Heli Lätt)

VI–VIII klass (Katrin Burman)

Pühapäevakooli laager on

31. mail – 2. juunil Põltsamaal.

Koguduse elu nädala sees

- Piiblitunnid** kolmapäeviti kell 17.
Leeritunnid esmaspäeviti ja
 kolmapäeviti kell 18.00
Taizé palvused neljapäeviti 17.30.
Piiblingid:
 T. 5. märts kell 17.00 (Merce ja Kai)
 R. 8. märts kell 17.00 (Aino)
 P. 10. märts kell 11.45 (Juta)
 P. 17. märts kell 11.45 (Juta)
 T. 19. märts kell 17 (Merce ja Kai)
 R. 22. märts kell 17.00 (Aino)
 T. 2. aprill kell 17.00 (Merce ja Kai)
 R. 5. aprill kell 17.00 (Aino)
 P. 7. aprill kell 11.45 (Juta)

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 9-17, L 9-14, P 9-10, telefon 5550 6363.

Liikmeannetusi
 saab teha kantseleis või ülekanadega.
 Arve nr: EE282200 221005105336,
 saaja: EELK Tartu Pauluse kogudus.

Raamatupood on avatud
 E-R 10-17, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök on avatud E-L 11-13.

Noorteõhtud

Neljapäeviti kell 19 kiriku noortetoas.
 EELK noortepäevad „Jumal on...” on
 18.-21. juulil Pilstveres.
 Info: Elise Nora Pruun, tel 58156209.

Tim Hall ja evangelismi kursus

Neljapäeval, 2. mail kell 18 jutlustab Tartu Pauluse kirikus Austraalia äratusjutlustaja Tim Hall. Paljudes maailma paikades jutlustanud mees külastab Eestit nelipühi kiriku kutsel.

Kuulama on oodatud eriti need, kes Jeesust veel ei tunne. Sellest, kuidas tuttavaid ja võõraid kirikusse kutsuda, räägitakse laupäeval, 13. aprillil evangelismi koolitusel Tartu Pauluse kirikus. Sellele omakorda eelneb ülistusõhtu 12. aprillil kell 18.

Kogudused otsivad vaimulikke

EELKs on puudu kirikuõpetajatest, kes oleksid valmis kogudusi teenima. Lühikese aja jooksul on vakantseks kuulutatud Haapsalu, Türi, Tallinna Jaani, Viljandi Pauluse, Jõhvi ja Nõmme Rahu kogudused. Kaks neist on juba uue õpetaja ära valinud, kuid mõlemad umbes 60-aastase õpetaja. Uut vaimulikku ootavad veel paljud kogudused üle Eesti. Samuti on Tartu praostkonnas üha rohkem kogudusi pensioniealiste kirikuõpetajate teenida. Eenok Haamer on 88-aastaselt ikka ametis, kuid regulaarne noortetöö on vaid kahes Tartu praostkonna koguduses. Nii ei jää muud üle kui paluda lõikuse Issandat, et ta saadaks välja töötegijaid.

Koorijuhi raske põli 100 aastat tagasi

1924. aasta palvapäeva eel kurtis Tartu Pauluse koguduse koorijuht Peeter Kivi: “Tee, mis sa tahad! Ka tenoreid on vähe! Nii ilusasti, kui vahel eeltöö kordaminekut näitab, nii halvasti läks ta sellel peaproovil, et ma ütlesin lauljaile, et ma tõesti jätaaksin laulu ära. Sest ilma bassita ei tohi laulda! Küsisin lauljailt, kas oleme meie nii suure koguduse laulukoor, et 25 000 hinge nii vaesed, et ainult kaks bassi olemas ja kui üks neist sõidab laadale, siis ei saa laulda!? Teisel päeval kutsusid mõned neid Vanemuisest basse juurde ja peab ütleva, et bass oli tugev ja tüse. Ka tenoreid oli ilmunud nõnda,

et arv vastama pidi, aga kuhu jäi meie pianissimo! Maha on visatud harjutustest vaev ja ilma proovita ei saa iialgi koor oma võimist täiel määral näidata.”

Samal ajal oli kogudus rahalises kitsikuses, kuna kiriku ehituseks oli palju laenu võetud. Igalt poolt tuli kulusid koomale tõmmata. Koorijuhi palka, mis niigi pikemat aega kätte saamata, vähendati veelgi. Laulukoori jaoks oli aasta varem loodud "Tartu Pauluse Kirikumuusika Selts". Lauljad tegid ettepaneku muuta seltsi põhikirja, et saada iseseisvaks Kirikumuusika Seltsiks. Peeter Kivi palus muudatustega natuke oodata ja sinnapaika asi

jäi. Koguduse juhatuse esimees ütles koorijuhile, et “te olete ikka mõne korra halvasti laulnud, ega muidu koosolek ei oleks nii suures enamuses teid laimnud.” Koorijuhti lohutas see, et neid, kes tema tööd ja koorilaulu kiitsid ja tunnustasid, oli tunduvalt rohkem kui neid, kes kritiseerisid. Tunnustusi jagati eelkõige siis, kui Pauluse kiriku koori võrreldi teiste koguduste kooridega.

Vaatamata raskustele juhatas Peeter Kivi Tartu Pauluse koguduse koori 1936. aastani, järgmiste dirigentide juhatusel jätkas koor tegevust kuni Teise maailmasõjani. Peeter Kivi suri 24. veebruaril 1969. a.